

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20240 - Història Contemporània d'Amèrica / 1
Titulació	Grau d'Història - Quart curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Antoni Marimon Riutort	12:00	14:00	Dilluns	09/09/2019	25/05/2020	Ac06
<i>Responsable</i> antoni.marimon@uib.es	10:00	12:00	Dimarts	10/09/2019	26/05/2020	Despatx AC06
Arnau Company Matas	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

Els processos independentistes del final del segle XIX i començament del segle XX creen les noves repúbliques americanes, siguin unitàries o federals. Els Estats Units es consolidaran ben aviat, i amb el temps, esdevindran la potència hegemònica a tot el món fins al punt que la seva cultura influeix sobre tots els racons del globus. Amèrica Llatina, en canvi, tindrà un desenvolupament molt desigual, amb onades d'immigració i d'emigració que afectaran directament Europa. Comprendre l'esdevenir històric d'Amèrica és imprescindible per entendre l'evolució d'Europa i del món.

Requisits

No s'exigeixen coneixements previs.

Recomanables

Es recomana tenir coneixements d'Història Contemporània.

Competències

Específiques

- * CE1. Llegir i interpretar documents de qualsevol naturalesa que siguin testimoni dels diferents períodes històrics (prehistòria, història antiga, història medieval, història moderna i història contemporània). CE2. Conèixer els diferents corrents historiogràfics i la bibliografia essencial amb relació a cada un dels períodes

Guia docent

històrics citats en l'epígraf anterior. CE3. Dominar les tècniques bàsiques per elaborar treballs d'iniciació a la recerca, adequats al nivell de grau, de cada període històric. CE4. Elaborar treballs d'iniciació a la recerca, adequats al nivell de grau, amb tècniques científiques. El treball de final de grau, convenientment tutoritzat, s'ha de dirigir molt especialment a aquest objectiu. CE5. Analitzar la situació de les societats humanes en els diversos períodes històrics, les seves relacions amb àmbits geogràfics diferents del propi, amb el medi ambient i amb els recursos materials al seu abast. CE6. Emprar el criteri de multicausalitat per entendre, analitzar i explicar els fenòmens històrics i els comportaments de les societats. CE7. Relacionar, a l'hora d'analitzar un tema, una etapa o un problema històrics, fenòmens de diferent naturalesa (polítics, econòmics, socials, culturals, religiosos, etc.). CE8. Adoptar una perspectiva d'anàlisi destinada a presentar les conseqüències de tot tipus (polítics, econòmiques, socials, culturals) dels fenòmens històrics. CE9. Ser capaç d'exposar de manera coherent, a partir dels criteris de multicausalitat i intel·ligibilitat per a persones no iniciades, la naturalesa, el desenvolupament i les conseqüències dels fenòmens històrics. CE10. Analitzar i valorar l'aportació cultural (material i immaterial) de les diverses societats (espanyoles, europees i extraeuropees) de cada etapa històrica. CE11. Comprendre les relacions establertes entre les societats que, des d'àmbits geogràfics i culturals diferents, han compartit un mateix espai temporal. CE12. Valorar de manera crítica les diferents realitats socials actuals i del passat a partir de la consciència de pluriculturalitat, de desenvolupament dels drets humans, dels principis democràtics, de la igualtat entre dones i homes, de la solidaritat, de la protecció del medi ambient i de la cultura de la pau i accessibilitat universal per persones amb discapacitat. Aquesta competència es considera quasi transversal i, per tant, present en els continguts de les matèries que assumeixen aquesta competència.

Genèriques

- * Competències Bàsiques CB1. Que l'alumnat hagi demostrat posseir i comprendre coneixements en l'àrea d'història que parteix de la base de l'educació secundària general i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda en els estudis d'història. CB2. Que l'alumnat sàpiga aplicar els coneixements d'història a la feina o vocació d'una manera professional i que tingui les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments, i la resolució de problemes o qüestions dins de l'àrea de la història. CB3. Que l'alumnat tingui la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants dins de l'àrea de la història per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica. CB4. Que l'alumnat pugui transmetre informació, idees, problemes i solucions de l'àmbit de la història a un públic tant especialitzat com no especialitzat. CB5. Que l'alumnat hagi desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors en l'àrea d'història amb un alt grau d'autonomia.
- * CG1. Distingir, entendre i ser capaç d'explicar els grans períodes cronològics en què es divideix la història universal (prehistòria, història antiga, història medieval, història moderna i història contemporània), la raó de ser d'aquesta divisió i la seva cronologia, els trets estructurals que caracteritzen cada període així com els aspectes de continuïtat i canvi que hi ha entre cada una de les etapes citades, la immediatament anterior i la immediatament posterior. CG2. Comprendre, utilitzar i ser capaç d'explicar el llenguatge propi de la història, així com l'específic de cada un dels grans períodes en què es divideix. CG3. Ser capaç de comprendre i explicar els comportaments actuals dels grups socials com a fruit, entre altres coses, d'un procés històric, relacionant els comportaments esmentats amb fets, fenòmens, problemes i comportaments –individuals i col·lectius– del passat. CG4. Identificar els trets estructurals i definitoris d'un moment o col·lectiu històrics, analitzant i explicant l'evolució cronològica d'aquests trets. CG5. Ser capaç d'accedir de manera autònoma a noves aportacions en la disciplina històrica (nous corrents historiogràfics, noves metodologies, nova bibliografia...) valorant-les com a fruit d'un enriquidor debat científic i de la necessitat de considerar el procés de formació i d'aprenentatge com una cosa pròpia de tota la vida.

Guia docent

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

A partir de les competències abans esmentades, a continuació s'enumeren els blocs que seran treballats si bé s'ha de tenir present que sovint es dividiran en apartats relatius a l'Amèrica Llatina i a l'Amèrica anglosaxona.

Continguts temàtics

Bloc I. Els processos independentistes.

Bloc II. La consolidació dels estats criolls.

Bloc III. El lent procés democratitzador d'Amèrica Llatina.

Bloc IV. Una potència mundial: els Estats Units.

Bloc V. Indigenisme i moviments indis.

Bloc VI. Amèrica des de finals del segle XX. Moviments socials, culturals i polítics.

Metodologia docent

En aquest apartat es presenten les activitats presencials i no presencials previstes per a l'assignatura amb la finalitat de poder desenvolupar i avaluar les competències previstes a la guia docent.

Volum de treball

El volum de treball estarà en funció, d'una manera realista, amb els objectius proposats.

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu el professor establirà els fonaments teòrics de l'assignatura. Es preveu, d'acord amb les possibilitats, la visita a la Casa d'Amèrica de Catalunya o Madrid.	20
Classes pràctiques	Comentari de textos i audiovisuals	Grup gran (G)	Comentari de textos ja siguin documents històrics, textos historiogràfics, i documents audiovisuals, així com exposició del treball bibliogràfic o d'iniciació a la recerca.	20
Tutories ECTS	Seguiment individualitzat	Grup petit (P)	Seguiment individualitzat del procés d'aprenentatge de l'alumnat així com resolució de problemes.	3

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Avaluació	Prova escrita	Grup gran (G)	Seguint el procés d'aprenentatge és necessari conèixer i entendre les causes, el desenvolupament i les conseqüències dels grans temes socials, econòmics, culturals i polítics de la història d'Amèrica.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació de temes	Preparació i estudi del temari, tant dels continguts teòrics com dels pràctics amb la finalitat d'aconseguir les competències previstes.	45
Estudi i treball autònom individual	Treball pràctic	Elaboració d'un treball pràctic de caràcter bibliogràfic i/o d'iniciació a la recerca sobre l'evolució històrica d'Amèrica i les seves relacions amb Europa i amb les Illes Balears.	40
Estudi i treball autònom individual	Cicle de cinema	Assistència al cicle de cinema proposat pel mes de novembre	10
Estudi i treball autònom en grup	Dossier d'anàlisi de l'actualitat	Elaboració d'un dossier de premsa d'anàlisi de l'actualitat.	10

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Comentari de textos i audiovisuals

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (recuperable)
Descripció	Comentari de textos ja siguin documents històrics, textos historiogràfics, i documents audiovisuals, així com exposició del treball bibliogràfic o d'iniciació a la recerca.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat d'anàlisi i l'ús d'un vocabulari adient.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: % per a l'itinerari B

Seguiment individualitzat

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Proves orals (recuperable)
Descripció	Seguiment individualitzat del procés d'aprenentatge de l'alumnat així com resolució de problemes.
Criteris d'avaluació	

Percentatge de la qualificació final: 5% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: % per a l'itinerari B

Prova escrita

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Seguint el procés d'aprenentatge és necessari conèixer i entendre les causes, el desenvolupament i les conseqüències dels grans temes socials, econòmics, culturals i polítics de la història d'Amèrica.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat analítica, la capacitat de comprensió i la capacitat expositiva.

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: % per a l'itinerari B

Treball pràctic

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Elaboració d'un treball pràctic de caràcter bibliogràfic i/o d'iniciació a la recerca sobre l'evolució històrica d'Amèrica i les seves relacions amb Europa i amb les Illes Balears.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat d'anàlisi, l'ús d'un vocabulari adient i la capacitat expositiva.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: % per a l'itinerari B

Guia docent

Cicle de cinema

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Assistència al cicle de cinema proposat pel mes de novembre
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	10% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	% per a l'itinerari B

Dossier d'anàlisi de l'actualitat

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Elaboració d'un dossier de premsa d'anàlisi de l'actualitat.
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	15% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Durant el curs el professor afegirà bibliografia específica.

Bibliografia bàsica

- * ALCÀZAR, Joan del; TABANERA, Nuria; SANTACREU, Josep M.; MARIMON, Antoni (2000): *Història Contemporània d'Amèrica*. Universitat de València / Universitat d'Alacant / Universitat de les Illes Balears.
- * BENDER, Thomaws (2011): *Historia de los Estados Unidos. Una nació entre naciones*. Buenos Aires: Siglo XXI
- * HAMALAINEN, Pekka (2011): *El Imperio comanche*, Barcelona: Península.
- * LUCENA, Manuel (2005): *Atlas histórico de Latinoamérica: desde la Prehistoria hasta el siglo XXI*. Madrid.
- * SANTACREU SOLER, J.M.; ALCÀZAR GARRIDO, J.; MARIMON RIUTORT, A.; TABANERA GARCÍA, N. (2000): *Manual de pràctiques per a la història contemporània d'Amèrica*. Universitat d'Alacant / Universitat de València / Universitat de les Illes Balears.

Bibliografia complementària

- * ADAMS, William Paul (1992): *Los Estados Unidos de América*. S. XXI, Madrid.
- * BETHELL, Leslie (1991): *Historia de América Latina*. Crítica / Cambridge, volums 5-12, Barcelona.
- * BOSCH, Aurora (2005): *Historia de los Estados Unidos 1776-1945*. Editorial Crítica. Barcelona.
- * BUADES, J.; MANRESA, M. A.; MARIMON, A.; MAS, M. A. (2001): *El moviment associatiu balear a l'exterior. L'emigració de les Illes Balears a l'exterior*. Di7/Conselleria de Presidència del Govern Balear, Mallorca.
- * BUADES CRESPI, Joan (2002): *1889: L'allau migratòria de mallorquins a l'Argentina i Xile*. Di7/Govern de les Illes Balears, Binissalem.
- * CHOMSKY, Noam (2004): *Hegemonia o supervivència. Estats Units a la recerca del domini global*. Editorial Empúries. Biblioteca Universal. Barcelona.
- * Comisión Nacional de Investigación (2004). *11-S. EL INFORME. Extracto del informe final de los atentados terroristas contra Estados Unidos*. Editorial Paidós, Barcelona.

Guia docent

- * DD.AA.: *Els camins de la quimera*. Càtedra Iberoamericana. Disponible a: <http://grupestudidha.uib.es/publicacions/Camins-de-la-Quimera/>
- * FERNÁNDEZ ARMESTO, Felipe (2014): *Las Américas. Historia de un hemisferio*. Editorial Debate. Barcelona.
- * GARAVAGLIA, Juan Carlos; MARCHENA, Juan (2005): *América Latina. De los orígenes a la independencia*. Crítica, Barcelona.
- * HALPERIN DONGHI, Tulio (1969 i nombroses edicions posteriors): *Historia contemporánea de América Latina*. Alianza Editorial, Madrid.
- * HAVARD, Gilles; VIDAL, Cecile: (2003): *Histoire de l'Amérique française*. París.
- * JOHNSON, Paul (2001): *Estados Unidos. La historia*. Javier Vergara, Buenos Aires, Barcelona.
- * MALAMUD, Carlos (2005): *Historia de América*. Alianza Editorial, Madrid.
- * MALAMUD, C. (2007): *Historia Contemporánea de América Latina*, Síntesis, Madrid.
- * MARIMON RIUTORT, Antoni (1994): *La política colonial d'Antoni Maura*. Documenta Balear, Palma.
- * MARIMON RIUTORT, Antoni (1997): *La crisi de 1898 a les Illes Balears*. El Tall, Palma.
- * MARIMON, Antoni; SANTANA, Manel (2006): *Els exiliats*. Hiperdimensional, Palma.
- * QUETGLAS CIFRE, Antoni; ESTADES ENSEÑAT, Joan (2009): *L'emigració sollerica (1836-1936)*. Govern de les Illes Balears, Ferrocarril de Sóller SA, Fundació Tren de l'Art, Palma.
- * NEVIS, A.; COMMAGER, H. S.; MORRIS, S.: *Breve historia de los Estados Unidos*. FCE, México.
- * PEREZ HERRANZ, F.M i SANTACREU SOLER, J.M. -coord.- (2003): *Europa -EEUU. Entre imperios anda el juego*. Instituto Alicantino de Cultura Juan Gil Albert. Alacant.
- * PINYA HOMS, Roman (coord.), 1992: *Les Illes Balears i Amèrica*. Institut d'Estudis Balearics, Palma (3 volums).
- * SKIDMORE, T.E. / SMITH, P.H. (1996): *Historia contemporánea de América Latina. América Latina en el siglo XX*. Barcelona.
- * WACQUANT, Loïc -director- (2005): *Repensar los Estados Unidos. Para una sociología del hiperpoder*. Anthopos. Libros de la Revista Anthopos, Barcelona.

Altres recursos

- * Recursos electrònics.
- * Hemeroteques.
- * Arxius.
- * Videoteques.
- * Museus d'història.
- * Webgrafia.

